

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkob ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—, mesečno K 1.50. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Izven Ljubljane in Trsta 6 vin. :
Uredništvo in upravnishvo je v Františkanski ulici 8. Opis se pošilja uredishvu, naročnina upravnishvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašjanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Kandidati.

Ako opazujemo volilno pravico, ki se je začela po razpustu državnega zbora po celi Avstriji, vidimo, da mnogo starih parlamentarcev ne bo več kandidiralo, da so se mnogi odpovedali boju in se hočejo več ali manj odtegniti javnemu življenju. To je značilen pojav. Sicer je skoro gotovo, da bo ta ali oni poslanec, ki je takoj po razpustu državnega zbora izjavil, da ne bo več kandidiral in da ga bo volilni boj, zaupnice volilcev, prošnje prijateljev ali neizogibni politični položaj spravil zopet na mesto kandidata. Gotovo se bo to zgodilo in se je tudi že zgodilo. Toda značilno je vendar, da je zadnji politični boj utrudil mnogo bojnikov za ljudske pravice tako, da hočejo prepustiti nadaljni boj drugim novim močem. Ali je vzrok temu neuspeh, ki se tako rad pojavi v kljub mnogemu trudu? Ali je vzrok temu bojazen pred eventualnim volilnim porazom? Ali strah pred javnostjo in odgovornostjo? Mogoče je eno, mogoče drugo. Toda zdi se nam, da leži mnogo vzroka tudi v tem, da je kandidat in poslanec dandanes mnogo manj, nego je bil nekdanj, vkljub temu, da zadnja volilna reforma določa poslancem dijete po 20 K na dan in da imajo razne druge ugodnosti. Kaj je bil kandidat, oziroma poslanec nekdanj in kaj sedaj?

Kandidat je latinska beseda in pomeni moža v beli obleki. V beli obleki so namreč hodili po Rimu oni, ki so hoteli biti izvoljeni. Bela obleka je namreč imela pomeniti njih čisti značaj in neomadeževano življenje. Pred volitvami so hodili kandidati beli po ulicah in pred njimi so hodili sužnji, ki so na ves glas hvalili njih dobre lastnosti in čednosti. Kandidati so na ulicah s prijaznim obrazom ustavljali znanje in neznanje in so skušali na tak način pridobiti njih naklonjenost. Ali so jim delali tudi kake posebne obljube in kaj so jim obetali, nam ni znano, skoraj gotovo pa so tudi v starih časih kandidati morali na očividni in javni način pridobivati srca in glasove državljanov prav tako, kakor dandanes. Od onih časov nam je ostalo ime kandidata.

Pri nas moremo govoriti o kandidatih šele od l. 1848. ko je bila dana ustava in so morali narodi voliti svoje zastopnike v državni zbor. Takoj se je raznel boj med kandidati in za kandidate. Vsak narod je hotel poslati v državni zbor svoje najboljši mož, kajti šele ti so se mogli z uspehom boriti za narodne pravice. Toda narodi so takrat imeli še premalo zmožnosti in so premalo poznali svoje ljudi. Tudi je manjkalo volilnih mož, ki bi bili stopili na tako važna mesta. Zato ni čuda, da takoj v začetku parlamentarnega življenja niso Slovenci v državnem zboru imeli takih mož, kakršnih so potrebovali. Ljudstvo je bilo premalo izobraženo, ni se zavedalo svojih državljanov pravic, saj smo imeli le en časopis „Novice“ in poslancem ni bilo težko vršiti svojo dolžnost.

Toda pozneje se je začel oni ustavni boj, ki se je končal s tabori l. 1870. Takrat je imelo ljudstvo šele zvedeti pomen ustave, šele po tem gibanju je med narodom poslanec dobil svoj pomen. In narod je tudi s spoštovanjem gledal na svoje zastopnike. Bolj ko se je širil politični boj, bolj se je širila politična izobrazba in bolj je tudi narod vedel, kaj more zahtevati od kandidatov, oziroma poslancev. Poslanska čast je bila zvezana z vedno večjo odgovornostjo. Tudi je bil poslanec vsled strankarskega časopisa boljbolj prepuščen javnim napadom in ugled poslancev je padel. Mnogokrat so ljudje mislili, da morejo vse zahtevati, oziroma doseči od kandidata, oziroma poslance. In res je moral kandidat vse obljubiti, ako je hotel biti izvoljen — in od druge strani je šel proti njemu napad. To je bilo usodno. Masa je željna navdušenja in parad; treba ji je bilo govoriti o visokoletečih besedah — na Dunaju pa se je dalo kaj doseči le s previdnim taktičnim delom. In tako je šel parlamentarizem do naših dni, ko kandidat in poslanec nista več kar sta bila.

Strank je čimdalje več, boj med strankami čimdalje hujši, vlada pazi na vsak trenutek, da ta boj porabi zase in ni čuda, da v tem boju pogine mnogo dobrih namenov in da se temu boju izogne mnogo mož, ki bi bili dobri zastopniki ljudstva. Boj za kandidate in med kandidati je važen, ker bistri misli in jasni razmere, toda resnica je, da v tem boju podležejo pogosto moške, ki imajo namen vestno vršiti poslansko dolžnost.

Ni čuda torej, da se v takih časih resni in marljivi parlamentarci skušajo izogniti novim bojem, ker se je pogosto napačno ali premalo cenili njih delo. Nevarnost pa je pri tem, da bodo nad ljudstvom in parlamentom zavladale vladne, klerikalne in one kričeče stranke, ki znajo s pritiskom, s cerkvijo, z vero, s prižnico in spovednico ali z bahajočim bobnanjem vplivati na one široke mase, ki danes odločujejo pri volitvi poslancev. Te nahujskane mase znajo pogosto premalo ceniti delo naprednih poslancev.

Bila bi nevarnost, da počasi mase zopet obvlada klerikalizem, zato je treba čimveč politične izobrazbe. Na vprašanje, koga bomo volili, svetuje češki „Čas“: „Iz dobrih najboljših“. To geslo je na vsak način lepo in pravo. Pri nas se ga ne bomo držali, prišla bo klerikalna stranka s svojimi kandidati in bo podila kmetje na volišča. Hočeš, nočeš, moraš! V imenu vere, v imenu discipline, v imenu stranke! Brez pomisleka! Kdor je gledal zadnje državnozbornske volitve pri nas, ve, kako se voli in kako je s kandidati. To je zloraba parlamentarizma, ki se da odpraviti le s pravo širokih mas, ki bodo vedele, kako in zakaj naj volijo svoje kandidate.

P.

Iz slovenskih krajev.

Iz Novega mesta. Klerikalni novomeški petelin Matko Malovič je bil v torek, dne 11. t. m. pred tukajšnjem sodiščem obsojen na 14 dnevni riet s trdim ležiščem in postom in sicer radi razžaljenja javne straže, kakor smo že svoječasno poročali. Malovič je namreč prišel takoj drugega dne po storjenem činu na vse zgodaj zjutraj k stražniku in ga prosil, naj opusti ovadbo. Obljubljal je stražniku zato obilne pijače. Ker pa se stražnik nikakor ni hotel premotiti, se je Malovič skušal nad njim maščevati in vložil proti njemu ovadbo, češ da nekoč v službi ni naznanil par hazardnih igralcev. Toda Malovič se je pred sodiščem pošteno uredil. Sodišče ga je brez pardona obsodilo kakor je zaslužil. In tako bo moral ta slavni klerikalni agitator v kratkem za dobo 14 dni v ječo na riet.

Slovanski jug.

† Dr. Dragutin Neumann. V torek ob 11. dopoldne je umrl v Zagrebu predsednik hrvaškega sabora, dr. Dragutin Neumann. Ponoči se je kljub nevarni bolezni še enkrat podvrgel težki operaciji, za katero je pa že naslednjega umrl. Dr. Neumann je bil ljubljene slavnega hrvaškega škofa dr. Strošmayerja. Nastopil je že zgodaj politično kariero in se pred vsem trudil za združitev Hrvatov in Srbov v Slavoniji. Bil je voditelj Hrvatov v Slavoniji in ustanovitelj edini hrvaški časopis v Slavoniji „Narodna obrana“. Dr. Neumann je bil vedno navdušen pristaš koalicije. Lansko leto pa je njega in njegove slavonske tovariše nenadoma pridobil ban Tomašić zase, kakor je bil Neumann izvoljen predsednikom hrvaškega sabora.

Albanci napredujejo. Vesti, da bo albanska vstaja udušena že tekotom 14 dni, so se sedaj izkazale kot nekoliko pregodnje. Vse kaže, da Turki niti od daleč niso pričakovali tako hudega odpora in tako hudih porazov. Albanci so se dosedaj namreč nalašč pred redno turško vojsko umikali v hribe in gorove, od koder so potem s podvojeno močjo napadali turške čete. Danes je vilajet Skadarlija že popolnoma v vstajških rokah. Vstasi so turško vojsko potisnili popolnoma na črnogorsko mejo. Samo ena zmag Albancev bi se bila potrebna in Turki bi bili primorani iskati zavetišče v Črni gori. Sploh so Turki zadnje dni doživeli na večjih krajih, zlasti pri Dinšiji in Tuziji, strahovite poraze. — Središče boja je sedaj skadrska okolica, ki se nahaja v rokah Albancev. Skader sam je prepreženo v nevarnosti, ker nima nobene zveze s provinco in je od vseh strani obkrožen od Albancev. Turki sicer pričakujejo, da se bo z imenovanjem Torgut beket paše vrhovnim komandantom turške ekspedicije v Albanijo obrnila sreča na njih stran, a vse kaže, da je njegovo imenovanje povzročilo še hujši odpor.

Sedaj je zgrabil za orožje že tudi najmnožnji albanski rod, rod Miriditov in prešel takoj v ofenzivo. Turke kakor Albance pričakujejo torej še hudi dnevi.

Avstrija in albanska vstaja. Nedvomno je, da Avstrija z velikim interesom zasleduje dogodke v Albaniji. A ravno sedanjí dogodki so jasen dokaz, da je Avstrija s svojo izventurško politiko zgubila na Balkanu ves vpliv in stopila na njegovo mesto Italija. Italijanska zunanja politika vidi v italijanski interesni sferi edino možnost, izvršiti svoj nacionalni program. Valonsko pristanišče na albanskem obrežju tvori temelj nove faze italijanske politiki. Pristanišče ni samo velike strategične važnosti. Valono leži namreč ravno nasproti ital. pristanišču Brindisi. Če pride torej tudi Valona v italijansko oblast, bo postalo Jadransko morje — mare clausum — (zaprto morje), kar postane lahko še usodopolno za Trst in Reko. Seveda Avstrija vidi svojo rešitev samo v zatiranju Slovanov, zlasti pa v raznih „veleizdajalskih“ procesih.

Splošni pregled.

Češki jubilej. Dne 11. t. m. je minilo petdeset let, odkar je češki deželni zbor sklenil, da naprosi cesarja, da se da slavnostno kronati za češkega kralja. Cesar je tudi obljubil, da se to zgodi. Zadnja taka obljuba je bila l. 1871 — toda ni se zgodilo.

Španska vstaja. V Canillas se je naenkrat pojavila republikanska vstaja. Udeležila se je večina meščanstva, ki je napadla vojašnico. Nastal je kratek boj, po katerem so se množice spustile v beg in je zavladal zopet mir.

Socijalno demokratična zmaga. Za vodjo nemških socijalnih demokratov, za Singerjem, ki je letos umrl, je dobil pri volitvi soc. demokratični kandidat Pavel Büchner od 73.900 glasov ogromno večino 69.872 glasov.

Boj za Brno. V Brnu so našli 112.114 duš, med temi 79.786 Nemcev, 40.097 Čehov. Leta 1900 je bilo 104.814 prebivalcev, med temi 66.334 Nemcev, 36.400 Čehov. Številke ne odgovarjajo razmeram, ker se je češko prebivalstvo zelo pomnožilo. Čehi zahtevajo v Brnu drugo češko univerzo.

Odkrita zarota v Avstriji. V Stanislavu so baje prišli na sled veliki zaroti pod imenom Syczynski, ime onega dijaka, ki je umoril grofa Potockega. V zaroti je mnogo dijakov. Med vojaštvom so našli letake, izdane od te družbe.

Volilna reforma na Ogrskem. Kakor poročajo listi, je Khuen dal ministrstvu notranjih del nalogo, da naj napravi zakonski načrt za splošno volilno pravico. Število volilcev bi bilo okoli 2.200.000.

V severni Kitajski se je baje pojavila splošna vstaja proti princu regentu.

Stoletnica praškega konservatorija se bode slovesno praznovala

od 15.—17. maja t. l. z velikimi svečanostmi, ki bodo privabile v Prago glasbenike s celega sveta.

Nesreča pri slavnosti. V Bombaju je pri neki slavnosti nastal požar in je zgorelo 200 ljudi.

Ovacije za Selmo Kurz. Na Dunaju je v dvorini operi nastal velik boj za znano pevko Selmo Kurz. Selma Kurz ima največjo gažo, namreč 100.000 K. V zadnji dobi je ravnatelj njeno ulogo v Rožnem kavalirju dal neki drugi pevki, za kar je bila Selma Kurz užaljena. V gledališču so nastale demonstracije.

DNEVNE VESTI.

Občinski volilni red in deželni odbor. Dne 17. decembra 1910. izšel je novi občinski volilni red za mesto Ljubljano kakor tudi za kmečke občine. Te dni razposlal pa je deželni odbor na vsa županstva okrožnico, v kateri naroča županstvu, da se je posluževati pri sestavi volilnih imenikov le takih tiskovin, katere je sestavil deželni odbor in katere je dobil le v zadržni tiskarni. Toraj po preteku pol leta šele, odkar je stopil novi zakon v veljavo, zljubilo se je deželnemu odboru, oziroma dotičnemu referentu sestaviti obrazce tiskovin za nove volitve. Medtem so pa že nekatera županstva sestavila imenike po starih tiskovinah, ter nastane vprašanje, kdo bo sestavil sedaj imenike, ko so šele sedaj dobili novi volilni imeniki. Seveda se to ni moglo prej zgoditi, ker primanjkuje deželnemu odboru uradnikov, bo izgovor, nasprotno pa jih je toliko, da se ne hddjo drug od drugega dolgas prodajat. Dalje pravi ta okrožnica, da mora c. kr. davčni urad županstvu napraviti brezplačno seznam volilcev. Ako deželni odbor stoji na tem stališču kakor omenja dotična okrožnica, potem naj le deželni odbor poseže v svoj žep, ter naj plača c. kr. davčnega uradnika kateri bode moral biti nalašč za to nastavljen, da bi sestavljal volilne imenike. Seveda misli deželni odbor pri tem, da davčni uradniki tako postopajo kakor oni deželne odbora. No, pa vsaj država ne bo, in to prav gotovo ne, deželnemu odboru kravja dekla ako bi tudi vsi klerikalni advokati radi tega nastopili pri finančnem ministrstvu, ali pa celo pri upravnem sodišču, kakor se to zahteva v okrožnici. Sicer pa je dotična okrožnica take vsebine, da je iz nje že naprej razvidno, da je moral isto sestaviti le kak jurist deželnega odbora.

Štefe laže, da se kar kadi. Na nedeljskem shodu je Štefe trdil, da je laž, da bi bila klerikalna stranka kriva, da pridejo tudi Nemci na magistrat. Kaj takega se upa trditi samo Štefe, ki je sleparil in goljufal in ki še korajže nima, da bi tožil za take očitke. Vsak človek v Ljubljani ve, da so klerikalci sprejeli v deželnem zboru volilno reformo, po kateri pride pet Nemcev v občinski svet. Trobojna za-

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

Okna palače so bila ugasla. Na pobjezju se je Bembo vznemirjen in razburjen naslanjal ob priklepni kamen ter čakal nepremičen kakor mrtve kip.

V palači se je Imperija po odhodu tistega, ki so ga klicali mojster Pavlo, za hip vrnila k oknu, odpirajočemu se na Kanal.

— Še vedno je tu! je zamrmrala.

In ob pogledu na kardinala ki je nepremično slonel v svoji senci, kakor prežeča zver, se je oglašala v njegovih prsih mrzla groza. Imperija je čutila, da si ne more pomagati. Koga uaj prosil, da ji pomaga in jo varuje Bemba? ... Ali Fokarija? Altierija? Saj so bili sami sokrivci, in Bembo bi jih bil oplašil, kakor je oplašil njo.

Vzela je plamenico ter krenila v tisti del palače, kjer je prebivala Bianka.

Dekličino stanovanje je bilo popolnoma ločeno od ostalih prostorov. Ena sama vrata so ga vezala z njimi, in ključ teh vrat je imela Imperija vedno pri sebi. V tem zatišju so živele z Bianko samo še tri mlade ženske, izmed katerih sta bili dve služabnici, ena pa je opravljala posel, ki ga danes vrše dame-družabnice.

Ko je Imperija vstopila, s svojo plamenico v roki, je skrbno zaklenila vrata za seboj. Zdelo se ji je, kakor da bi se moral Bembo vsak trenutek pojaviti pred njo, preteči ji in zahtevajoč svoj plen. V stanovanju svoje hčerke se je pomirila. Vrata so bila močna, in z zunanjim svetom je bil edini stik po oknih, ki so ležala zelo visoko.

Odpila je druga vrata; zdaj je stala v Biankini sobi. Deklica še ni ležala, nego se je s svojo družabnico vred kratkočasila z godbo.

Zapazivša mater, ji je stekla naproti. Imperija jo je strastno

objela in stisnila k sebi.

— Ali se nič ne bojiš trudnosti, da bediš tako pozno ponoči, draga Bianka?

— Nadejala sem se še vašega poseta, kakor vsak večer, ljuba mamica.

— Torej se ne jeziš več name? In nisi več žalostna?

— Ali vam morem dolgo kaj zameriti, mamica? ... Ah, če bi me hoteli poslušati, kako naglo bi obedve zapustili to mesto!

Imperijino čelo se je stemnilo.

— Da, da, je zajecjala, kmalu ... kmalu, dete moje!

V tem trenutku pa se je razreščilo okno, šipe so se razletele na vse strani, dva človeka sta planila v sobo, nato še dva, in za njima več drugih. Imperija je s krikom groze zgrabila svojo hčer ter planila z njo proti vratom, kričeča imena svojih služabnikov, hoteča jih priklicati na pomoč; toda obstala je v popadu silne groze: vrata so bila zapahnjena in zaklenjena od zunaj!

Vsa besna se je obrnila in zavihetela bodalo.

Toda še tisti hip so jo krepke roke prijele, zvezali jo in ji vtaknile klopčič v usta.

— Na pomoč mati! Na pomoč! je zaupila Bianka.

Strašen prizor se je razgiral pred očmi kurtizane.

Ljudje s krinkami na obrazih, podobni duhovom pekla, so se polastili njene hčere. Na glavo so ji dali šerpo ter jo zavezali okrog njenih ust; nato so jo vzdignili ter se odpravili, kakor so bili prišli, nazaj skozi razbito okno.

Imperija je zamolklo zaječala ter se onesvestila. Ko se ji vrnila zavest, je videla služabnice svoje hčerke, ki so jo bile razvezale in so se zdaj trudile okrog nje. Prizor je bil izginil. Strašni dogodek je trajal samo par hipov.

— Moja hči! Moja hči! je zarjula Imperija.

Planila je proti oknu, zagledala lestvico, po kateri so bili roparji prišli do okna, ter se spustila do tal. Kričala in trepetala je tako, da jo je bilo strah pogledati. Kakor blazna je tekla okrog svoje palače. Služabniki, prebujeni po njenem kričanju, so pritekli z bakljami v rokah.

Ničesar! ... Vse je bilo izginilo.

Imperija je pomolela krčevita stisnjene pesti proti nebu.

Strašna kletev ji je ušla izza penastih ustnic.

Nato je zakričala z glasom srditega sovraštva:

— Bembo! ...

In zopet se je zgrudila kakor mrtva.

Ko je Roland ob znožju lestvice sprejel v svoje naročje Bianco, ki je bila vsa brez uma od strahu, ji je zamrmral:

— Ne bojte se ničesar, dete moje. Obljubil sem vam bil, da vas otmem: zdaj izpolnjujem to obljubo.

Bianka je spoznala nežni in tolažeči glas, ki ji je govoril na uho.

— A kaj je z mojo materjo! ...

To je bil prvi vzdik tega prelesnega otroka, ki je v tem pretresljivem trenutku pozabil sam nase in mislil na mater, jedva pomirjen po Rolandovih besedah.

Roland je vzdrltel.

— Zaupajte mi. Ne bojte se žalega, niti zase, niti za svojo mater.

Postavil je bil deklico na tla, prijel jo pod pazduho, tako, da jo je podpiral, in jo je potegnil s seboj.

Bianka, polna burnih čustev, ki so vznemirjala njeno mlado, čisto dušo, je šla v brezmejnem zaupanju s tem neznancem.

Odvedel jo je v gondolo ter jo spravil pod šator.

— Do skorajšnjega svidenja! je dejal.

— Oh, ne zapustite me! je poprosila ona, sklepa je roke.

— Treba je, je dejal Roland. Toda kmalu se vidiva. Dotlej pa vas zaupam temu-le možu, Zaupajte tudi vi njemu, kakor zaupate meni ... in kakor bi zaupali lastnemu očetu.

— Moj oče! je zamrmrala Bianka.

In ob luči svetilke, ki je razsvetljevala šator, se je ustavil njen pogled na orjaku, ki jo je gledal z vznemirjenimi očmi, dočim so mu lica digetala od ganjenosti ...

V tem trenutku pa se je gondola jela naglo premikati.

Roland je bil skočil v sosednjo barko. Na njegovo znamenje se je spustila ta barka za prvo, ki je odnašala Bianco ...

Nabrežja so bila zapuščena: Rolandovi tovariši so bili poizginili v noč. Na ovinku Kanala je Roland začul glasno, obupno kričanje, nato ime, kakor da bi ga zarjula blazna usta: ime Bembo.

(Dolge.)

stava klerikalne stranke je že zdavnaj umazana kot sta umazana Kregar in Štefe, ki sta kradla, sleparila in goljufala. Najboljše bi bilo za klerikalno stranko, da si dajo napraviti za strankino zastavo **bandero**, na čegar eni strani naj bo dr. Šusteršič z žlindro, na drugi strani Kregar in Štefe z **dolgimi prsti**. Spodaj na obeh straneh pa naj bo še naslikan kupec **gnoja** kot simbol klerikalnih značajev in klerikalne pameti.

Koliko so vredne klerikalne obljube. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so klerikalci volilcem v Ljubljani obljubovali vse možne in nemožne stvari. Od tistokrat pa ni bilo ničesar več slišati o klerikalcih v Ljubljani. Koliko so bile vredne take klerikalne obljube, naj priča samo en slučaj. V Trnovem je dobil tako obljubo delavec — volilec. Njegova žena je bila vsled klerikalne gostobesedne obljube presrečna, tako počaščena, da je hodila pripovedovat to dragocenost vsem svojim znancem in da je mož moral voliti Kregarja, če je tudi majal z glavico. Te obljube nam bodo še enkrat pomagale? je odločila žena, vsa zaverovana v čudodelnost klerikalnih obljub. Mož je potem dalje garal in umil na jetiki. V najsilnejši bedi je žena s svojimi otroci šla v „Ljudsko posojilnico“ k dr. Šusteršiču in ga hotela opozoriti na dane obljube. Pred dr. Šusteršičevimi vratmi pa jo je ustavil neznan človek ki je moral biti v dr. Šusteršičevi službi. Žena ni prišla pred dr. Šusteršiča, kajti ko je Kregar pri državnoborskih volitvah nesramno propadel, je menda izšlo povelje, naj se ljudi, katerim se je kdaj kaj obljubilo, ne spušča pred Njegovo obljube.

Kako se gospodari z ljudskim denarjem pri klerikalnih zadrugah. Gospodarstvo pri mnogih klerikalnih zadrugah je tako korenito zavoženo, kakor ne bi nihče verjel. Z ljudskim denarjem zdaj sedaj klerikalci po celotnem Slovenskem dragocene „Ljudske domove“, v milijone že gredo izdatki za te zgradbe. Niti obresti, niti amortizacije ne plačujejo gospodje za te stavbe. Človek bi mislil, da je pri klerikalcih sam ljubi red, ker vsak pameten človek misli, da tisti, ki prebiva v stekleni hiši, ne bo metal kamenja na mimoidoče. Za danes molčimo o velikanskem neredu, ki so ga povzročili klerikalci pri „Ljudski posojilnici“, kjer bodo morali ubogi slovenski kmetje plačevati s svojim žuljev polnim denarjem klerikalno lahkomišelnost, zapravljivost in nadutost! Če imajo klerikalci kaj močnatosti, naj plačajo vse izgube iz svojih žepov, ne pa da kradajo deželni denar iz vseučiliškega in drugih fondov!

Srečni Ljubljancani. Klerikalci bodo sedaj, kakor poročajo, pričeli boj zoper korupcijo v bodočem ljubljanskem občinskem svetu. Res zlata doba nam zasije! Samo to bi radi vedeli, kako si predstavljajo naši dragi klerikalci boj zoper korupcijo. Morda na ta način, da bodo podirali naprednim gostilničarjem vinske kleti, odajali vsa mizarska dela mizarju Rojini, pasarska pasarju Kregarju, ki je vsled klerikalnih sleparij ravno sedaj v preiskavi. Res! Ljubljano pričakujejo srečni dnovi, če zavladajo klerikalci. Toda že sedaj lahko povemo javno svoje mnenje, da se bodo klerikalci nad Ljubljano vedno masne sline samo cedile, Ljubljana pa ostane napredna.

Občinski svetovalci S. L. S. smatrajo za eno največjih nalog bojevati se v bodočem ljubljanskem občinskem svetu, kakor pravijo, zoper korupcijo. Tako je baje zaukazal nr. Šusteršič, ki pravi, da je skrajno sramotno, ako se občinski svetovalec, ki

sedi v občinskem svetu, poteguje zato, da sam dobi vsa dela, ki se oddajajo v občinskem svetu. Res krasna ideja! Toda žalibog, da je dr. Šusteršič dal najhujšo klofuto s tem ravno svojem somišljeniku mizarju Rojini, ki je kot Laschanov svetovalec takoj uporabil priliko, da si je prikromandiral delo za izdelovanje novih klopi za ljubljanski občinski svet. In oddal si je delo celo kar brez vsakega razpisa. Kako mislijo klerikalci voditi ta boj zoper korupcijo, so javno pokazali s tem, da so poslali mizarja Rojino v občinski svet. Gospodje obrtniki: tak je boj zoper korupcijo, boj na papirju in v besedah — in v praksi. Dejstva namreč jasno dokazujejo, da klerikalci še nikdar niso imeli srca za druge obrtnike, kakor ravno za one, ki jim delajo ravno brezpogojno tlako, in tako bi se gojilo tudi v bodočem ljubljanskem občinskem svetu, če bi zavladali klerikalci. Kregarjev lestenec v dvorani deželnega dvorca nam najboljše izpričuje, kako si predstavljajo klerikalci boj zoper korupcijo. Klerikalci je terorist, pa naj si vlada kjer hoče!

Odgovor „Slovenca“ in župniku Iv. Šašlju. „Slovenec“ izrablja včeraj prav po nepotrebnem neko zadevo med našim glavnim urednikom in župnikom Šašljem v Adlešičih in pravi, da naš glavni urednik svoj čas ni bil tako hud nasprotnik klerikalcev kot je danes. Župnik Šašelj bi lahko sam izpovedal, da se naš glavni urednik nikdar ni strinjal z njim in da sta večkrat prav živahno debatirala o klerikalizmu in da se nikdar nista zjednila v nazorih, ker je bil naš glavni urednik vedno trdnješi v nazorih kot Peganov koncipijent Adlešič, ki se je med naprednjaki delal vedno zelo naprednega, med klerikalci pa ultraklerikalca, o čemu se bo še govorilo, ako ta mlečnozobež, o katerem imamo dovolj gradiva iz Prage in drugod, ne preneha služiti svojim sedanjim gospodarjem s tem, da jim daje neresnične informacije o našem glavnem uredniku, povemo mu, med drugim to, zakaj ni bil sprejet v napredno akad. društvo „Adrija“ v Pragi. — Javljamo „Slovenca“ in župniku Iv. Šašlju tudi to, da je dal naš glavni urednik radi včerajšnje novice v „Slovenca“ Ciril-Metodovi družbi 20 K.

Klerikalci se upajo agitirati s Podgorškom! Kako slaba prede klerikalcem za volitve je razvidno iz tega, da sedaj na široko in debelo razkladajo Podgoršekovo afero, ki že več let počiva v arhivu državnega pravdnštva in mestnega magistrata. Govoriti o kupčiji s človeškim mesom se upajo ljudje, ki so merodajen faktor v tistem sistemu, ki je uprizoril vnebovpijoče svinjarije v Čenstohovskem samostanu. Menihi so tamkaj spovedovali, vsak dan mašo brali, obhajali in sploh opravljali službo božjo. Ljudje so hodili v velikanskih trumah v Čenstohov na Božjo pot. Ako so se menihi potegnili nazaj v klosterske sobane pa so uganjali najbolj brezvestno, najostudnejše bogoskrunstvo. S priležnicami, ki so jih po kmetih kupovali za denar, z mladimi kmečkimi puncami, ki so jih dobili v samostan po sovodstvu so v samostanu živeli tako razkošno, da so napravili iz nedolžnih deklet čisto navadne vlačuge. Vmes je morala poseči v to pregrešno samostansko življenje oblast, da je zatrla take pojave nečloveških instinktov. To ni bil nesrečen slučaj, to je bil znak sistema. In za tak sistem javne pravdnosti naj voli ljubljansko ženstvo! Nikdar, nikdar! Ravno ženske naj se vzbude iz mrtvila, v katerega jih je hotel zabizati klerikalizem, vsaka naj bo blagovestnica pravega krščanskega živ-

ljenja, ki ga klerikalizem ubije, in zažudi, kamor veje njegov otrovni duh! Preglani smo iz Ljubljane Podgorška, pregnati moramo še klerikalne Podgorške!

Neverojetno narodno izdajstvo klerikalcev. V zadnji seji deželnega odbora so se klerikalci zopet postavili. Sklenili so namreč kupiti glavo zagrozenega sovražnika Slovencev, zasramovalca slovenskega jezika, slovenskega naroda, **Anastazija Grūna!** Sedaj pa povrh še „Slovenec“ hvali to izdajstvo klerikalnih poslancev in hvali tudi Grūna kot „znamenitega pesnika!“ Če pomislimo, kako so klerikalci svojčas agitirali zoper Prešernov in Trubarjev spomenik, potem res tem narodnim izdajcem opravičeno pljunemo v obraz. Drugega ta rimsko-luteranska banda ne zasluži!

Proti terorizmu! Na belo nedeljo — bela Ljubljana! Klerikalci mnogo zaupajo svojemu terorizmu, pa tudi s tem mora biti enkrat konec! Posebno naj ljubljanski davkoplačevalci z glasovnicami v rokah napravijo konec terorizmu klerikalnega časopisja! Noben trgovec in obrtnik ne more žetati, da bi ta terorizem ohranil. Enkrat ogriže enega, drugi drugega, vsem skupaj pa je pisava klerikalnega časopisja silno škodljiva za gospodarski razvoj Ljubljane, ki potrebuje mirnega razvoja, ne pa klerikalnih kričav. **Na belo nedeljo — bela Ljubljana!** Črnuhi, ki jo hočejo omadeževati, jo morajo dobiti na belo nedeljo po — grbi!

„Slovenca“ usiljujejo klerikalci na čudne načine. Če ga ne morejo utihotapiti v stanovanje skozi vrata, pa ga vržejo skozi okno. Somišljenike opozarjamo samo na ono številko te umazane farovške cunje, v kateri je lani na nesramen način napadala našo odlično in vzvišeno „Družbo sv. Cirila in Metoda“, opozarjamo somišljenike, da so klerikalci po škofovem naročilu uprizorili v postnem času nečuvstvo gonjo zoper „Jutro“ in drugo časopisje. **Spovednice, prižnice sploh cerkev se je izrabljala v politično agitacijo za ljubljanske volitve.** Sedaj so klerikalci tudi že v cerkvi vrvi popokale in pomagati si drugače ne vedo, kakor, da pošiljajo po hišah „Slovenca“ zastoj! Naprednjaki! Ven z umazano farovško cunjjo! Niti zastoj ga ne sme nobena pošena slovenska hiša v Ljubljani sprejeti. Sedaj v „Slovenca“ ni drugega kot laž, obrekovanje in psovanje. Za postni čas in za Vstajenje Kristusa jako primerno opravilo klerikalcev. Zato pa proč s „Slovencem!“

Posebno radi se zaletavajo klerikalci v tržnega nadzornika g. Ribnikarja. Ker taki ljudje, kot sta Kregar in Štefe, ki spadata v kriminal, ker sta goljufala in sleparila, poštenim in neomadeževanim ljudem ne morejo z resnico do živega, pa si pomagajo z izmišljotinami in podlimi zavijanji. G. Ribnikarju očita „Slovenec“ da nima izpitov, dasi ima vse izpise in popolno kvalifikacijo za tržnega nadzornika. Tudi je g. Ribnikar dobil službo na magistratu potom javnega razpisa. Da je dobil on kot 2 leti po študijah in praksi starejši mesto, je bilo čisto pravilno. To naj je „Slovenca“ enkrat za vedno povedano, da ne bo lagal o tem, da je Ribnikar prišel na magistrat s protekcijo. Eno pa je gotovo, da se klerikalne obljube, ki so jih delali kratkovidnim in naivnim ljudem, ne bodo izpolnile. G. Ribnikar se namreč klerikalcev čisto nič ne boji. Tudi ko bi prišli na magistrat z dvetretjinsko večino, bi se jih ne bal in bi ne zapustil mesta. Ker pa bodo klerikalci v bodočem občinskem svetu le malenkostna manjšina, se jih pa sploh

ni hče ne boji! Da se klerikalci tako zaganjajo v Ribnikarja, je samo dokaz, kako se ga boje. Oni vedo, da je on zmogel v politiki jim pošteno mešati štrane. Na trgu pa mu tudi zahrblina in zlobno zavita špijunska obrekovanja ne morejo odvzeti kvalifikacije, ki si jo je tekom par let pridobil v svoji službi.

Neki stari in strastni ptičar lovi po Orlovi ulici pri g. Kolniku in drugih ptičarjih glasove za klerikalce s pretvezo, da bo Šusteršič izposloval dovoljenje za ptičji lov. Zlasti trobi okolu, da dr. Tavčar tega ne more izposlovati, ker je naprednjak. Za danes zamočimo ime tega ptička, ker nečemo žaliti njegovega delodajalca, kajti drugače se mu v resnici lahko pripeti, da bo res samo ptičje lovil. Srečo je pa ptičar na vsak način imel, ker ni natelet na g. Kolnika, ki bi mu gotovo pokvaril vse veselje do Šusteršičevega lova in s krepkimi limanicami pokazal pot, kamor spada.

Učiteljski dobrotniki. Najbolji odgovor na gnusne „Slovenčeve“ napade na „učiteljski konvikt“ in na napredno učiteljsko dajo učiteljski prijatelji in dobrotniki, ki prav zadnji čas, ko preži „Slovenec“ po denarju in drugim premoženju, ki ga ima napredno učiteljsko v svoji gospodarski organizaciji, darujejo prav znatne svote za „učiteljski konvikt“. Darovali so: Mestna občina ljubljanska 500 K; županstvo na Viču 50 K; trvdka Grubauer v Lincu 610 K; učiteljska hranilnica in posojilnica 100 K; posojilnica za Loški porok, Drago, Travo in sosedstvo 20 K; posojilnica v Framu 10 K; kmetiska posojilnica ljubljanske okolice 50 K; okrajna posojilnica v Litiji 20 K; posojilnica v Čermolju 25 K; trvdka Fran Ksav. Souvan v Ljubljani 75-77 K; trvdka Gričar & Mejač v Ljubljani 62 K. Vsem tem učiteljskim blagim dobrotnikom in zvestim prijateljem bodi izrečena tem potom za te velikodušne darove najtoplejša zahvala.

Napredno politično in izobraževalno društvo za kolizejski okraj priredi danes, v četrtek, dne 13. aprila javni društveni shod ob 8. uri zvečer pri „Novem svetu“ na Marije Terezije cesti, na katerem bo pojasnil društveni predsednik gosp. prof. Reisner pomen obč. volitev ter nezmoglost naših nasprotnikov. Društveniki, volilci in volilke vsi na krov, da se res prepričate, kaj je vaša sveta dolžnost narodno naprednega mišljenja, za ohranitev čiste slovenske, napredne bele Ljubljane v protest klerikalne nakane vsled novega občinskega volilnega reda.

Brivnice bodo v Ljubljani na velikonočno nedeljo odprte dopoldne, na velikonočni ponedeljek pa ves dan zaprte, na kar že sedaj opozarjamo ljubljansko občinstvo.

Hudoben petelin pred sodiščem. Ne smete si ta naslov tako tolmačiti, kot da je kak poreden petelin stal morda zunaj pred sodiščem, pa tudi ne, da je stal kot obtoženec neposredno pred gospodi sodniki. Tudi si nikar ne mislite, da bi v resnem času Velikega tedna s tem petelinom pred sodiščem zbijali le kake šale. Stvar je namreč zelo resna in bi le želeli, da si jo vzamejo k srcu vsi tisti, ki imajo med svojimi kokiši tudi kakega, posebno pa še takega hudobnega petelina. Kot je ta le Vahov iz Rožne doline. Ta vražji možki zastopnik naše domače perutnine je imel namreč strašno jezo na otroke; da, celo njih že odrasle pestunje je ta zlodež okavsal in očavsal. Posebno piko je imel na 3letnega Zakoškovega otroka ter krščeno Debeljakovo. Ne le da ju je večkrat okavsal, ampak ta

petelinji hudoblec je šel pa je še dekli krila trgati s svojim ostrim kljunom. Ker lastnik tega bojevitega petelina ni maral nič slišati, da bi ga še pred Veliko nočjo poslal v deveto deželo, petelin sam pa je ni odnehal od svojega kavsanja, je bil njegov lastnik izročen kazenskemu sodniku. Ta pa ni mogel verjeti, da bi bil petelin, ki se prištevava vendar h krotkim domačim živalim, tudi res tako hudoben, da bi bilo treba zanj umeriti \$ 391 k. z., je gospodarja in petelina oprostil. Javni obtožitelj pa, ki se mora že bolje poznati na kavsarje takih petelinov, se je pritožil zoper to oprostitev. Včeraj so 4 gospodje visokega senata na vse pretege trančirali tega petelina. In so po temeljitem raziskovanju hudobnosti tega petelina izrekli obsodbo: Lastnik petelina je kriv v smislu \$ 391, ker petelina ni zavaroval pred kavsanjem in se obsodi na 5 K globe ali 12 ur zapora. Medtem ko se je ta obsodba izrekla v razpravni dvorani, se je zuuaj na hodniku izvršila še druga krvava obsodba; obsojeni lastnik petelina je sklenil, da tega kokošjega poredneža za Veliko noč — zakolje. Škoda, da ta petelin ni bil kot zadnjič pes Kastor kot priča zaslišan. Državni pravdnik bi moral pred očmi gospodov sodnikov doprinesti dokaz, da je petelin kot njegov obtoženec res tako hudoben, kakor ga toži. — Ja, petelini ki kav-sajo tudi odrasla dekleta, so res hudobni in ne zaslužijo drugega, kakor bo poskusil ta hudobni petelin iz Rožne doline.

Velik manifestaci ljudski shod

sklicuje „Izvrševalni odbor“ narodno-napredne stranke na

velikonočni ponedeljek

**ob 10. uri dopoldne
v veliko dvorano
„Mestnega doma“.**

Govorili bodo deželni odbornik gosp. dr. Ivan Tavčar, deželni poslanec g. dr. Karel Triller ter člana „Izvrševalnega odbora“ gg. Jožef Reisner in Adolf Ribnikar.

Dolžnost Ljubljancanov je, da se tega shoda v velikem številu udeleže, da bo že ta manifestacija pokazala kako krepko in močno stopa narodno-napredna stranka v boj za belo Ljubljano!

Na velikonočni ponedeljek vsi na shod! :

Občinska kriza v Sp. Šiški.

Prišlo je, oziroma dozdevno gospodarska kriza v Sp. Šiški se razvija tako, kot smo že naprej vedeli. Klerikalni župan Pogačnik in njegov namestnik nemško-klerikalec Zelenka sta odstopila na povelje klerikalno-nemške zveze v glavnem taboru v Ljubljani, edino le v ta namen, da dični slovensko-klerikalni-nemško-protestantovski in židovski bratci izrabijo vsled odstopa povzročeno krizo za svoje spletkarije; deloma za nove kравje kupčije pri vodovodni zadrugi, kar je pa glavno: nove volitve v občinski

MALI LISTEK.

Letošnja opera.

(Dalje.)

Če abstrahiramo od vseh naših bivših primadon g. Skalovo, ki bi se edina mogla skušati z gđ. Nadasovo, moramo priznati odkrito, da je najboljša, kar smo jih imeli. Tudi g. Nordgartova je imela svoje vrline, vendar jo prekaša gđ. Nadasova s tem, da združuje čustvanje teksta tesneje z petjem, dasi ji to ne povzroča nikakih diferenc v izvedbi pevskega parta, kar je opaziti pri večini vseh pevcev. Žal nam bodo vsem, ako nas zapusti, seveda ne onim, ki udrihajo po vsaki stvari o kateri ne razumejo besedice.

Cilka Šmidova. Manj tuje nam je to ime, kot ono gospice Nadasove. Večkrat pogledamo Slovenci v Prago in tam smo tudi videli že davno gđ. Šmidovo. Dvomili smo, da bi si jo mogli kdaj pridobiti, slovela je kot najboljša koloraturka Prage. Kakor se vrše v človeškem življenju preobrti, zgodilo se je tudi v usodi naše koloraturke. Če tudi so jej morda grenili kedaj življenje, vzeti jej niso mogli glasu, in to jej naj bode v ponos in zavest, da je izšla iz boja kot

zmagovalka. In danes se naslaja Ljubljana ob njeni tehniki glasu, ob njeni bravuri in zvonečnosti. Kakor tresenje nebroj zvončkov se ti zdijo kolorature, mileče se in nagajajoče, polne še mladostnega življenja in veselja. Težko je preračunati trud v dosego take tehnike, kot jo obseduje gđ. Šmidova in prejme naj ob tej priliki tudi moje skromno priznanje.

Občudovali smo njen glas v Dablorju, hitre pasaže v duetu z gđ. Nadasovo v I. dejanju, pri katerem sta si stali druga ob drugi kot tekmovalki v umetnosti. Njen zvonek glas, ki je bolj italijanske barve, nam je došel v visocini vedno čist in krepak, in v visokem d, pač najvišjem tonu letošnjega cellega opernega repertoarja, je pokazala, da se ne ustraši glede obsega glasu nikogar.

Težak spev pastirja v Tannhausu, kjer ne zakriva orkester niti za trenutek eventualnih pevskih hib, je izvedla v obče priznanje. Kot Museta v Boheme nam je imponirala, bodisi v igri kot v petju, povsod in vedno je bila na mestu. Kot naivno dekletce v Janko in Metka, razposajeno in neutešljivo je pač po zaslugi delila z gđ. Thalerjevo dokaze priznanja. Njen strah pred duhovi in vetrom, njeno veselje in otroška žalost, vse je bilo ljubko in izrazno. Kot sodrugo Agate v Carostrelcu smo jo videli zopet v svo-

jem rajonu, čuli njeno zvonjenje glasu in izražanje lahkoverstva v pesmi med natikanjem iz stene padle podobne dela. Gotovo je, da nas je zadovoljila kot operna koloraturka v vsakem oziru izredno, seveda se težko privadi človek na lahke, brezsmiselne operete in njih zahteve, če mu je v mislih le cilj resnične umetnosti kot pevec.

Manj srečo kot pevka, imela je pač gđ. Šmidova s kostumi; naj bi upoštevala to v prihodnje, in se ne delala po sili starejšo kot je, kajti to se obče ne strinja z ženskimi običaji.

Rezika Thalerjeva. Znano nam je to grlo, vsaj je vzraslo iz naših krajev, zvonečnost njenega glasu kot operetna pevka, je vzbudila veliko priznanja; redkeje se nam prikaže v opernih partijah, dasi tudi na tem polju pri dobrem vezbanju ne bi zaostajala za drugimi. Letos smo jo videli le v Janko in Metka. Lepa partija, pisana kakor nalašč za gđ. Thalerjevo. Razposajenost in veselost, prešernost ter dobrodušnost so itak lastnosti naše pevke in v tej partiji je prišla tudi v tem oziru popolnoma do veljave. Res veseli bi bili lahko, ako bi se nam pokazala še večkrat kot operna pevka, konkurirala bi lahko z uspehom z marsikatero tujo sopranistko, a žal jo vleče temperament bolj k veseli opereti, kar pri resnih o-

perah ne more priti na površje. Upamo pa sigurno, da se bode odzvala našemu povabilu, in nam bode dana prilika pri priložnosti, občudovati njeno zmoglost tudi v operah.

Roza Peršlova. Začetnica, ki varira med sopranom in altom. Rekel bi nekaj mezzosopran, ki pa razpolaga z precejšnjim obsegom, kar pri tem glasu navadno ni. Njen materijal je še v pevsko tehničnih povojih, in bi prišel na površje še-le po vezbanju. Da bi dosegla gotove uspehe na opernem polju, nam je priča izvedba partij, dasi majhnih, v Janko in Metka. Modulacija in zvok je lep, seveda ni prost začetniških napak, kar se pa dogaja še pri drugačnih pevcih, ki hočejo veljati že za mojstre. Svetovali bi ji, da se naj, za slučaj posvetitve gledišču, vezba v petju pri enem naših izbornih učiteljev in lahko ji garantiramo, da ne bode brez uspeha.

Mara Peršlova. Kdo ne pozna oni globoki alt, ki se ti zdi, grozan, pripovedajoč nesrečo in pogubo z svojo temoto že v naprej? Menda ga ni v Ljubljani človeka, ki bi ne poznal našega, če ga smemo tako imenovati (rodnom je gđ. Peršlova Čehinja) najboljšega alta. Izvežbal jo je g. prof. Hubad, a še pred dovršitvijo njegove šole podala se je na naše gledišče. Poznamo jo že dolgo in žal nam je, da se nam prikaže ravno ona,

ki je izšla v večini iz rok našega mojstra, tako redkokedaj. Ena sama vloga v celi seziji! Ono vložko v operi Mamzelle Nitouche pač ne moremo imenovati nastop operne pevke. Tudi ni imela v edini svoji vlogi kot mati v Janko in Metka prilike, pokazati svoj glas v popolnem elementu. Stori la je to v lanskem Trubadurju. Ne smemo tudi zabiti njenega interpretiranja pevske vloge igralsko, kar izvede vedno v popolno zadovoljnost in priznati jej moramo, da ve spojiti trenotke čustev medsebojno izborni.

Že lansko leto se nam je grozilo, da izgubimo to domačo pevko in letos, kakor se čuje odide v resnici. Sicer ji privoščimo od srca, da bode imela priliko, kar je stotero drugim nedosegljivo, da se izvežba nadalje na konzervatoriju, žal nam je le, da uas zapusti s tem korakom gotovo za vedno. Ustvarila nam je mnogo lepih podob in veseli bodemo, če se bode kedaj kot dovršena umetnica spomnila na slovenski oder in nas posetila.

Kaj naj pripomnim k zaključku ženskega osobja? Z njim smemo biti pač povsem zadovoljni; žal, da nam možki personal ki naj se obravnava v naslednjem ni bil po volji. Ne vtikamo se v zadeve nikogar, vendar vesel bi bil, če bi videl vsaj še nekaj sezij te operne ženske moči skupal, kot so bile ravno minulo sezijo. (Dalje.)

zastop naj bi jim prinesle novo nad-
vlado v slovensko-napredni Šiški.

In zato smo v ponedeljek grajali
nastop opozicije pri nedeljskem jav-
nem ljudskem shodu, kjer se je na
vse pretege kadilo z hvalospevi na
klerikalni deželni odbor. Kaj je ta de-
želni odbor storil za to občino? Na
račun občine je dovolil
65.000 K. posojila pri kranjski
hranilnici za popolno-
ma privatno vodovodno
podjetje, ki obstoji iz Raj-
hovcev judov, ter sloven-
skih klerikalcev. To je zaslu-
ga dež. odbora naše slovenske deže-
le! Pa o tem se še obširneje pomeni-
mo z gospodo pri dež. odboru.

Za danes bi le še to omenili:
Prvi korak slovensko-klerikalne ne-
mške zveze v tej krizi je ta: Bivšemu
županu Pogačniku so naročili da naj
pripravi večino odbora k odstopu Po-
gačnik je te dni letal v potu svojega
obzora okrog od hiše do hiše, celo v
bolnici ležečemu odborniku Kuntara
ni prizanesel. Razen Burgerja, ki je že
preje odstopil ter veleposestnika Kne-
za, ki je le kot virilist v obč. zastopu
in ki je prostovoljno odstopil, so vsled
spletkarij Pogačnikove misije odsto-
pili:

V I. razredu:
Bolaffio Viktor, Zajec Anton.
V II. razredu:
Zajec Alojzij, Borštner Ivan, Stele
Jernej.

V III. razredu:
Kuntara Anton, Schigsch Emil.
Virilisti:

Kosler Peter, Knez Ivan, Vodnik
Josip, Jancigaj Fr. pooblaščenec za
Perhanc Marijo, Snoj Anton, Rotar Si-
mon, Rosner M.

Odstopilo je torej poleg župana
in podžupana še 8 odbornikov ter 8
virilistov.

V kratkem se imenuje gerent ki
bo vodil posle za časa krize do no-
vih občinskih volitev. Razpelože-
nje v Šiški vsled teh kle-
rikalnih manevrov je tako,
da kar najresnejše odsvetu-
jemo, da bi se gerentom imeno-
val kateri tistih, ki so pri vodovod-
ni zadrugi količkaj zainteresirani.

Naprednjaki in sploh vse, kar
se čuti protiklerikalno, pripravljeno
orožje v roke, pripravite se na boj,
zmaga mora biti na naši strani!

Anonimne ovadbe.

Neki Trošt iz Slapa je bil v pre-
piru s svojo sosedo. Sklenil je jo ova-
diti radi nekega po njegovem mnenju
nepoštenega dejanja v zadevi nekih
računov. Da bi ta ovadba bolj držala
in bi nihče ne slutil, da je on nje
povzročitelj, je pustil s svinčnikom
spisano ovadbo po nekem drugem
prepisati s črnilom, za podpis pa je
naprosil neko žensko. Ker pa dotična
ni hotela podpisati, je ovadbo kar
brez podpisa odposlal na sodišče v
Vipavi. Ovadba se je končala s pri-
pombo, da mora pristojna oblast v
ovadbi navedeno zadevo natanko pre-
iskati, sicer bi se morali tisti, ki o tej
stvari kaj vedo, obrniti še na višjo
instanco.

Sodnik v Vipavi, ko to ovadbo v
roke dobi, je takoj osumil Trošta
kot pisca. Namesto da bi se o
v ovadbi omenjeni zadevi prepričal,
je to ovadbo oddal državnemu prav-
dnstvu s pripombo, da je Trošt pisec
te ovadbe. Državno pravdnstvo je od-
redilo zaslišanje Trošta kot prič, so-
dnik v Vipavi je Trošta res povabil
kot prič, a postopal je z njim že ta-
koj izpočetka kot z osumljenecem.
Trošt se je zbal in ko mu je sodnik
še zagrozil, da bo zaprt, če ne pove
resnice, je sodnik s to napačno meto-
do dosegel ravno nasprotno, Trošt je
iz strahu izpovedal neresni-
co. Vsled postopanja sodnika se Trošt
ni smatral kot prič, ki mora resnico
izpovedati, marveč smatral se je kot
obdolženca, ki se lahko tudi z neres-
nico zagovarja. Izpovedba je bila torej
zagovor obdolženca, ne pa
izpovedba priče.

Sodnik v Vipavi pa je Trošta
smatral kot prič. Proti Troštu se je
vedel sodnijsko preganjanje radi
krivega pričevanja. In tako je
Trošt prišel kot obtoženec pred de-
želno sodišče, ki ga je po oprostilo.
Senat se je namreč prilagodil stališču
zgovornika dr. Sabotija, ki je dokazal,
da Trošt ni bil zaslišan kot prič, a
marveč kot obdolženec.

Že zadnjič smo z ozirom na ta
slučaj na kratko omenili, kakšno čud-
no stališče je pri tem zavzemal dr.
Pajnič, kot zastopnik državnega
pravdnstva. Trdil je, da je vsaka
anonimna ovadba nečast-
na, ne glede na to, ali
je resnična ali ne. On je
zavzemal tudi stališče, da treba pri
anonimnih ovadbah v prvi vrsti za-
slediti pisca ovadbe. Temu
nasproti smo že takrat pripomnili,
da je bilo to stališče dr. Pajniča
njegova najnovejša iznajd-
ba, kajti znano je, da so politični in

narodni nasprotniki napravili že mar-
sikatero anonimno ovadbo proti na-
prednim Slovincem, ni pa znano, da
bi bilo državno pravdnstvo
najpreje stikalo po anonim-
nih piscih takih ovadb. Stališče
dr. Pajniča je v slučaju Trošta ne-
glede na verjetnost v njegovi ovadbi
označene vsebine med pravniki pov-
zročil splošno zanimanje. Več kot o
slučaju samem se je razpravljalo o
načelu, ki ga dr. Pajnič zavzema:
ozirom ravno na ta slučaj, namreč:
Pri takih ovadbah je treba najpreje
zasledovati pisca, če se ga zaloti, se
ga tira kot prič pred sodnika in se
z grožnjo, da bo zaprt, če ne izpove
resnice, nekako prisili h — krivemu
pričevanju. To je gotovo čisto zagre-
šena metoda. In drugi del dr. Pajniče-
vega načela je: Vsaka anonim-
na ovadba je nečastna...

Kaj pravi zakon k temu stališču?
§ 87 k.p.r. določa: Ako ovadbe pri-
hajajoče od osebe, ki svojega imena
ni povedala, ali ki je popolnoma ne-
znana, obsegajo določene, kaznjivo
dejanje verjetno oznamujoče
okolnosti, je treba sicer te okol-
nosti pozvedovati; vendar se je pri
tem tako ravnati, da ne bode nikake-
ga hrupa in da bode poštenje ob-
dolženih oseb kolikor koli
mogoče malo trpelo. — Da
bi se moralo zasledovati najpreje pis-
ca take ovadbe, o tem ta § nič ne
govori.

Sicer pa g. dr. Pajnič, vzemimo
drug slučaj. Vam mora biti znano, da
je pred več leti na Dolenjskem bilo
na več krajih mnogo požigov, da so
neznani zlikovci že naprej pisali na
prebivalstva zagroženih okrajev grozil-
na pisma itd. Neka družba gre nekoč
v tem času čez Gorjance. Ker so bili
to izletniki, ki je skoro vsak zase za-
sledoval kako raziskavo v Gorjancih
in niso mogli ves čas skupno potovati,
so se domenili, da pridejo ta in ta
čas gotovo v Metliki vsi skupaj, od
koder potujejo ob Kolpi naprej. Ko
eden teh izletnikov zaostane že daleč
za družbo, naleti pred nekim brlogom
na pogovor dveh zlikovcev, kakor se
jih še danes vedno klati po Gorjancih.
Da tudi mi ne zaidemo predaleč: Vse-
bina dotičnega pogovora recimo je
bila ta, da mislijo tisto noč napasti
neko orožniško postajo, drugi oddelek
neko pošto, a tretji zažgati neki večji
kraj. Ali so se ti načrti izvršili ali ne,
zelo verjetno je bilo, da se izvrše. Ne-
prostovoljni in nezasačeni poslušalec
tega pogovora je potem, ko je došel
do bližnjih človeških bivališč, napravil
ter izročil o tem kar je slisal ovadbo
na pristojno oblast. Ker pa ni maral
radi ovadbe imeti z oblastmi vsaj
dokler je na potovanju nišesar opravi-
titi, ovadbe ni podpisal.

Ali je bilo to od dotičnega izlet-
nika nečastno da je o tem kar je
neprostovoljno od dveh hudodelcev
slisal, obvestil oblasti, da so
bile opozorjene na pretečo nevarnost?
Kaj pravite Vi na to g. dr. Pajnič?
Velja tudi tu Vaše načelo ali ne?

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Sasanov na smrtni postelji.

Carigrad, 12. aprila. Zdravstveno
stanje ruskega zunanjega ministra Sasa-
nova je naravnost obupno. V najbolj-
ših zdravniških krogih se zatrjuje, da
je njegova bolezen popolnoma neo-
zdravljiva, in da je pričakovati vsak
čas katastrofo. Radi tega je vprašanje
nasledstva Sasanova že na dnevnem
redu ruske vlade. Splošno se domneva,
da bo naslednikom Sasanova imeno-
van doseđanji ruski poslanik v Cari-
gradu, Čarikov, ki že te dni odputuje
v Carigrad. V slučaju, če bo Čarikov
imenovan ruskim zunanjim ministrom,
si bo prizadeval pred vsem, da se
uresniči ideja balkanske zveze.

Odlikovanje admirala Montecuccu-
lija.

Dunaj, 12. aprila. Cesar je odli-
koval admirala Montecucculija z naj-
višjim avstrijskim redom, redom zla-
tega runa.

Pogajanja med nemškimi svobodo-
misleci in krščanskimi socialci.

Dunaj, 12. aprila. Danes so se
zopet vršila med nemškimi svobodo-
misleci in krščanskimi socialci poga-
janja glede novih državnozbornih
volitev. Posvetovanja niso imela nika-
kega uspeha. Vendar pa se je posa-
meznim krščansko socialnim provinci-
jalnim organizacijam naročilo, da sme-
jo svojevoljno sklepati kompromise z
drugimi strankami, kakor jim bo pač
ugajalo.

Nezaupnica Mailku.

Grac, 12. aprila. Občinski svet
v Lipnici, v največjem volilnem okra-
ju doseđanega nemškega kričaka
Mailka, je odklonil zopetno kandida-
turo poslanca Mailka.

Česke stranke in nove volitve.

Praga, 12. aprila. Češki krščanski
socialci so sklenili, da ne bodo ni-

kjer postavili svojih kandidatov za
bodoče državnozbornske volitve. Mla-
dočehi pa ne bodo nikjer postavili
svojih kandidatov v kmečkih okrajih,
ampak takoj pri prvih volitvah gla-
sovali za agrarce.

Zatiranje Poljakov na Pruskem.

Berlin, 12. aprila. Pruska vlada je
odredila pri nebroj Poljakih hišne pre-
iskave. Aretiranih je že doseđaj nad
100 najodličnejših Poljakov, ki so ob-
dolženi radi poljske propagande. Med
poljskim prebivalstvom vlada radi teh
persekucij velikansko razburjenje.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad, 12. aprila. Črnogorska
vlada odločno dementira vse vesti, da
bi dobivali Malisori podporo od črno-
gorske vlade. V Carigradu su proti
Črnigori skrajno razburjeni. V kratkem
odide zopet v Albanijo devet bataljo-
nov carigradske garnicije.

Vinčarski nemiri v južni Franciji.

Pariz, 12. aprila. Med vinčarji v
okraju Marne je prišlo do popolne re-
volucije. Okoličani so se zbrali v ve-
likem številu in napadli neko tvornico.
Razbili so vsa okna in razlili okoli
20.000 litrov šampanjca. Vlada je mo-
rala odposlati v okraj Marne dragonce,
ki so jih po hudem boju za barika-
dami razpršili.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“.

Izkaz daril, poslanih našemu upravnistvu.

Gosp. Milan Plut, lastnik in gl.
urednik „Jutra“ 20 K.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe,
4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pis-
menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin.
— Pri malih oglaših ni nič popusta in se pla-
čujejo vnaprej; zunanji inserenti v zzzakah.
Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Izvrsten brinjevec

ima

L. Šebenik v Spodnji Šiški.

Prazne škatle, že rabljene, prodaja
vsaki velikosti in množini P. Magdič, nasproti
glavne pošte. U 30/15—1

D-mski in dekliški slamniki se zaradi
opustitve modistovske obrti prodajo za vsako
primerno ceno. P. Magdič, modna trgovina v
Ljubljani, nasproti glavne pošte. U 29/15—1

Na prodaj je mala, nova, moderna, pri-
pravna in res po ceni hišica.
Interesenti se naj obračajo na S. Rogelj,
Vrhnika.

Odda se 35 kvadratnih metrov obsegajoča
zračna suha in v sredi mesta ležeča klet. Pri-
pravna je za vsako trgovsko obrt. Več pove
upravnistvo „Jutra“. 56/4—1

Skoraj nov gramofon se ceno prodaja radi
odpotovanja. Ljubljana, Turjaški trg šte. 1.
198/7—1

Elegantno stanovanje s štirimi sobami,
kuhinja, kopalnica, balkonom in drugimi pri-
tiklinami se odda za majev termin. Radekega
cesta 3, I. nadst. 165/3—1

Išče se mesečna soba, svetla, strogo se-
parirana in s prijetnim razgledom s hrano
vred, za 1. maj. Ponudbe brez navedbe cene
se ne vpoštejejo. Pisma do 20. t. m. na „1886 M“
upravnistvo „Jutra“. 44/4—1

Skoraj novo pohištvo se ceno prodaja.
Zaloška cesta šte. 15, II. nad. 58/3—1

Domajo svinjsko mast raztopljeno prodaja
F. Cvek v Kamniku. 57/3—1

Najboljše in najcenejše steznike za kolke
držee za prsa priporoča M. Kojan, Sv. Petra
cesta 18. 216/2—1

Lep hlev za 2 konja in šupa se odda za
majev termin. D. Rovšek, Kolodvorska ulica.
215 2—1

Lepo stanovanje na solnčni strani,
z dvema sobama in pritliklinami se takoj odda.
Sodna ulica 3, I. nadst. 217/1—1

Mlada gospodična želi takoj nastopiti
službo trafikantje ali prodajalke v kakih trgo-
vinah. Ponudbe »Mladost« pošto ležeče, Ljub-
ljana. 218/1—1

Gospodična se želi proti plačilu naučiti
kuhati pri boljši rodbini. Ponudbe pod »Ku-
hinja« do 18. t. m. na upravnistvo »Jutra«.

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo
se plača

samo 5 vinarjev.

Spominjajte se prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda!

Naprodaj je

hiša z vrtom

v večjem trgu na Spod.
Štajerskem. Hiša je pri-
pravna za vsako obrt.

Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

Pravkar je izšlo

Damir Feigel: Pol litra vipavca

8°. 8 1/2 pole. Cena vezani knjigi K 2-60, broširani K 1-80.

Ta knjiga obsega 19 dajših in krajših črtic, ki jih vse skupaj preveva dober, pristen humor.
Oddelek „Gaudemus igitur“ prinaša veselo povesti iz dijaškega življenja; „Uredniške tajnosti“
odkrivajo zanimivosti iz časnikarskega delovanja; oddelek „Holmes in njegova smrt“ je naperjen
zoper različne detektivske romane; oddelek „Jz četrte dimenzije“ se odlikuje s pikro satiro na
raznvrstne gluposti družabnega in literarnega življenja. Knjiga podaja dovolj originalnosti ter
si utegne z duhovitimi ostrinami in pripovedovanju pridobiti lepo število čitateljev in prijateljev.
Ako se hočete izborni zabavati ter si napraviti nekaj uric užitka, naročite si „Pol litra vipavca“.

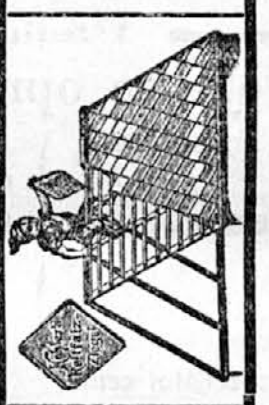
lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, založna knjigarna.

Ed. Šmarda

potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Samo 6 dni! Prodaja originalnih vozniht listov („šifkart“) francoske linije čez Havre v New-York in nazaj.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenejšega cementa, oddajam

cementne :: strešnike :: (z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke, ter daje za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Pozor!

Edina v Ljubljani.

Laška kuhinja

Pozor!

Edina v Ljubljani.

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

Vsak dan sveže ribe z Jadranskega morja raznih vrst.

Kosilo za abonente od 50 vin. dalje.

Pristna južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka specialiteta laške kuhinje in sveže tržaške škedenjske ročice (bige). Sardoni alla marinaja. Danes specialiteta od 7. dalje: Brodetto di pesce (juha iz morskih rib), trippe (vampi), polenta con baccala alla parigiana, (risoto di scampi) riž na suho z raki, razne ribe, ostrige, golaš in druge specialitete.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Pichler, Kongresni trg.

Češark, Šelenburgova ulica.

Dolenec, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Sajd Dunajska cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica

Šubie, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotnik, Šiška.

Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušenik, Židovska ulica.

Kleinsteln, Jurčičev trg.

Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Šitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagodè Mestni trg.

Kanc, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Blizjak, Zaloška cesta.

Remžgar, Zelena jama.

Bič, Zaloška cesta.

Svetek, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Štravs, Škofja ulica

Zadel, Kolovrska cesta.

Ojstriš, Poljanska cesta.

Sterkovič, Dunajska cesta.

Kupujte „JUTRO“
Izvod samo 4 vinarje.

Cognac Star, pristen desilnat
dalmatinskega vina
je najboljši sred-
stvo za
slabotne in rekonvalescente.
Dobi se edino pri trvdki:
BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.

Več izurjenih
pomočnikov
sprejme takoj **R. GEYER**, ključavničar-
ski mojster, Cesta na Rudolfovo že-
leznico šte. 10.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi
v poljubni množini pri stavbi trvdki

Filip Supančič
Šubicova ulica šte. 5.

Vinotoč
Mestni trg 13
(ustanovljen leta 1856.)

priporoča za praznike svoja izborna

namizna vina.

Liter po 88 h, 96 h in K 128.

Jako zanimiv, zabaven in po-
učen list s slikami je

**„Ilustrovani
tednik“**

ki izhaja vsak petek ter stane
četrletno 1 K 180.

Zahtevajte ga povsod! Naročite
ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Tovarniška znamka „IKO“.

Lastna tovarna ur v Svici.

**Kunc-ove
obleke**

so nedosežne glede oblike,
izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorni trg 3.
Telefon št. 291.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —
Prešernova ulica šte. 5.
največja zaloga moških, dam-
skih in otroških čevljev, čevljev
za lawn-tenis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna in jako skrbna izvršitev
po vseh cenah.

Lovske puške vseh sestav, priznано delo prve
vrste z najboljšim strelnim učinkom priporoča
Prva borovska orožnotovarniška družba
PETER WERNIG
družba z omejeno zavezo v Borovljah na Koroškem.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

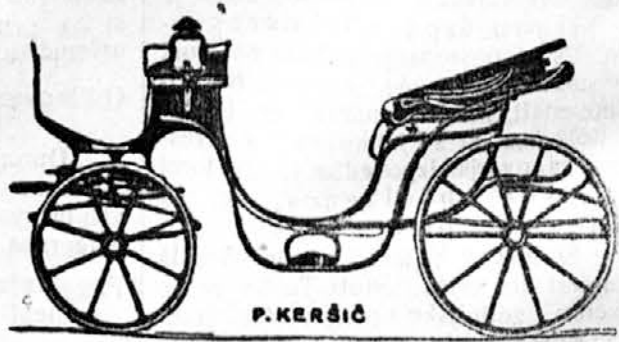
Priporoča se največja zaloga oblek
za gospode in dečke.
Vedno najnovejša
konfekcija za dame in
deklice.
A. LUKIČ Ljubljana, Pred škofijo
šte. 19.
Solidna postrežba! Nizke cene!

Izdelovanje igrač
Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,
Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:
Infanterijska garnitura K 4.—
Huzarska „ obstoječa iz čake, prsnega „ 5.—
Planin. lovec „ oklepa, sablje, patronske „ 5.—
Dragonska „ taške, puške v najfinejši „ 5.—
Ulanska „ izdeljavi „ 5.—
Telesne straže „ „ 6.—
Prekupovalci specialni cenik. Razpošiljatev po povzetju.

Nekaj izborno ohranjenih
avtomobilov
vseh velikosti se ceno proda.
Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo avtomobilov in trgovina
Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,
Santergasse 13.

Tovarna vozov
Peter Keršič, Sp. Šiška
priporoča
svojo bogato zalogo različnih vozov.
Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila
in popravila po primerno nizkih cenah.
Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jem-
ljejo v račun.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad.
K 5,000.000. K 610.000.
Sriharjeva ulica šte. 2.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak
naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“,
ali pa najde novega naročnika!

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14
odlikovani na mednar. lov. razstavi na Dunaju 1910
priporočajo za pomladansko sezono svojo

bogato zalogo obuval
vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi
za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.
Specijalisti za nepremočljive lovske in turisticke čevlje.
Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila
Postrežba točna, cene solidne.
Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

OLYMPIA-CRÈME
Lepota ženskega
lica je ključ, ki
odpira mnoga in
mnoga vrata!

Lepo in belo lice
kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma
blagodišča krema brez masčobe
OLIMPIA
pripravljena na poseben način iz najfinejših in najneškod-
ljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojivke se porablja
OLIMPIA
suha krema tudi kot najboljša milo. — Cena malemu
lončku K 120, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v
lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

V velikonočnem tednu so
:: cene veliko znižane ::
pri vseh izgotovljenih oblekah
za gospode in dečke, ter kon-
fekcijah za dame in deklice!!
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.